

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ได้นำเอาแนวความคิดวัฒนธรรมทางการเมืองในด้านความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมมาพิจารณา โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้แก่ข้าราชการจำนวน 189 ชุด และสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์จำนวน 8 ชุด เพื่อนำมาประกอบและขยายความข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1.1 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้คือข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 189 คน

1.2 แบบสอบถามที่ได้รับคืนต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น คือจำนวน 152 คน

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละกอง จำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยและสร้างเครื่องมือในการวิจัยคั้งนี้

2.1 ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) มีคำถามจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple -Choice) มีคำถามจำนวน 10 ข้อ

ตารางที่ 2 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

ร้อยละ	ความหมาย
0.00 – 49.99	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองต่ำ
50.00 – 79.99	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองปานกลาง
80.00 – 100.00	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสูง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำถามจำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ได้ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2551 : 75)

สำหรับข้อความเชิงบวก (ข้อ 1, 5, 7 และ 8)

ระดับความเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

สำหรับข้อความเชิงลบ (ข้อ 2, 3, 4, 6, 9 และ 10)

ระดับความเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับความเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ตารางที่ 3 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยค่าทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 2.49	มีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ
2.50 – 3.49	มีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง
3.50 – 5.00	มีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำถามจำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ได้ดังนี้ (ชาวินทร์ ศิลปจารุ. 2551 : 75)

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
ไม่เคย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
เป็นบางครั้ง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
บ่อย ๆ ครั้ง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
เป็นประจำ	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ตารางที่ 4 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ยค่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 2.49	มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองต่ำ
2.50 – 3.49	มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองปานกลาง
3.50 – 5.00	มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองสูง

ตอนที่ 5 เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีคำถามจำนวน 3 ข้อ

ตารางที่ 5 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนและความหมายในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ข้อ	ลักษณะของคำตอบ	ความหมาย
1	สามารถอธิบายได้ว่านโยบายเรียนฟรี 15 ปีครอบคลุมถึงระดับการศึกษาใด	มีความรู้ในทางการเมืองสูง
2	เห็นด้วยกับการเข้าร่วมชุมนุมคัดค้านการก่อสร้างโรงงาน	มีทัศนคติในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง
3	เห็นด้วยกับการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรียโดยตรงจากประชาชนทุกคนที่มีสิทธิเลือกตั้ง	ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองสูง

ตารางที่ 6 แสดงเกณฑ์การจัดรูปแบบแนวโน้มนวัตกรรมทางการเมือง

ความรู้	ทัศนคติ	การมีส่วนร่วม	รูปแบบแนวโน้มนวัตกรรมทางการเมือง
ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	แบบคับแคบ
ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	แบบไฟฟ้า
ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	แบบไฟฟ้า
สูง	สูง	สูง	แบบมีส่วนร่วม
ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	แบบคับแคบผสมแบบไฟฟ้า
ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	แบบไฟฟ้าผสมแบบมีส่วนร่วม
ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	แบบไฟฟ้าผสมแบบมีส่วนร่วม
ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	แบบไฟฟ้าผสมแบบมีส่วนร่วม

ความรู้	ทัศนคติ	การมีส่วนร่วม	รูปแบบแนวโน้มของวัฒนธรรมทางการเมือง
ปานกลาง	สูง	สูง	แบบไพร่ฟ้าผสมแบบมีส่วนร่วม
ต่ำ	ต่ำ	สูง	แบบคับแคบผสมแบบมีส่วนร่วม

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม และกำหนดกรอบแนวความคิด

ในการศึกษา

2.2.2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวความคิด เอกสารและงานวิจัยอื่น ๆ

ที่เกี่ยวข้อง

2.2.3 กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

และประโยชน์ของการศึกษา

2.2.4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

2.2.5 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นพร้อมแบบประเมิน ไปให้

ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้ในด้านการใช้ภาษา ด้านความถูกต้องของเนื้อหา และด้านสถิติ และเมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบตามแบบประเมินแล้ว ผู้ศึกษาได้นำแบบประเมินไปทำการคำนวณหาค่าความตรงและความเป็นปรนัยของแบบสอบถามทั้งทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา ผลที่ได้หลังจากการคำนวณค่าความเหมาะสมของเนื้อหาและค่าความถูกต้องของสำนวนภาษา ผู้ศึกษาได้นำค่าดังกล่าวพร้อมแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มาใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม สำหรับรายชื่อผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา

นายอมร พระคุณ ตำแหน่ง วิศวกร โยธา 8 วช. องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การปกครองท้องถิ่น

2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา

นางสุรางค์ เพ็ชรทอง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขา ภาษาไทย

3) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ

นายสมชัย จันทริมา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิกฎการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขา
วัดผลทางการศึกษา

2.2.6 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว
ไปทดลองใช้ (Try – Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการ
ศึกษา ได้แก่ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 40 ชุด

2.2.7 ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ใช้สถิติการหาค่าความยากง่าย
และค่าอำนาจจำแนก (โดยใช้เทคนิค 27%) ดังนี้

$$p = \frac{P_H + P_L}{2n}$$

$$r = \frac{P_H - P_L}{n}$$

เมื่อ

$$p = \text{ดัชนีความยากง่าย}$$

$$r = \text{อำนาจจำแนก}$$

$$P_H = \text{จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง}$$

$$P_L = \text{จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ}$$

$$n = \text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมดในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ}$$

สถิติสำหรับการหาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน

$$r_u = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right\}$$

เมื่อ

$$r_u = \text{ค่าความเที่ยง}$$

$$S_x^2 = \text{จำนวนข้อของแบบวัดชุดนั้นหรือตอนนั้น}$$

$$p = \text{สัดส่วนของผู้ตอบถูกแต่ละข้อ}$$

$$q = \text{สัดส่วนของผู้ตอบผิดแต่ละข้อ (1 - p)}$$

ตอนที่ 3 และ 4 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) ใช้สถิติการหาค่าอำนาจจำแนก ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{(S_H^2 + S_L^2)/n}}$$

t	=	ค่าอำนาจจำแนก
$\bar{X}_H$	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ
S_H^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
S_L^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
n	=	จำนวนผู้ตอบในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

2.2.8 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผลจากการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือ
- 3.2 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลในองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- 3.3 ผู้ศึกษาเป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
- 3.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าครบทุกข้อหรือไม่

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลจากแบบสอบถามมาจัดรูปแบบข้อมูลใหม่ในคอมพิวเตอร์ เพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าสถิติ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ดังนี้

$$\text{ร้อยละ (\%)} = \frac{X}{N} \times 100$$

$$\text{เมื่อ } X = \text{จำนวนของข้อมูลที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ}$$

$$N = \text{จำนวนของข้อมูลประชากรทั้งหมด}$$

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple-Choice) ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ (Percentage) ในการหาค่าสถิติดังนี้

$$\text{ร้อยละ (\%)} = \frac{X}{N} \times 100$$

$$\text{เมื่อ } X = \text{จำนวนของข้อมูลที่ได้องการนำมาหาค่าร้อยละ}$$

$$N = \text{จำนวนของข้อมูลประชากรทั้งหมด}$$

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean : μ) ในการหาค่าสถิติ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ) ดังนี้

การหาค่าเฉลี่ย

$$\mu = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

$$\text{เมื่อ } \mu = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของข้อมูลประชากรทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนของข้อมูลประชากรทั้งหมด}$$

การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (X - \mu)^2}{N}}$$

$$\text{เมื่อ } \sigma = \text{ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$X = \text{ข้อมูลของประชากรแต่ละจำนวน}$$

$$\mu = \text{ค่าเฉลี่ยของข้อมูลประชากรชุดนั้น}$$

$$N = \text{จำนวนของข้อมูลประชากรทั้งหมด}$$

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean : μ) ในการหาค่าสถิติ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ) ดังนี้

การหาค่าเฉลี่ย

$$\mu = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } \mu &= \text{ค่าเฉลี่ย} \\ \sum X &= \text{ผลรวมของข้อมูลประชากรทั้งหมด} \\ N &= \text{จำนวนของข้อมูลประชากรทั้งหมด} \end{aligned}$$

การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (X - \mu)^2}{N}}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } \sigma &= \text{ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \\ X &= \text{ข้อมูลของประชากรแต่ละจำนวน} \\ \mu &= \text{ค่าเฉลี่ยของข้อมูลประชากรชุดนั้น} \\ N &= \text{จำนวนของข้อมูลประชากรทั้งหมด} \end{aligned}$$

ตอนที่ 5 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าความถี่ (Frequency) โดยใช้เป็นข้อมูลเพื่อยืนยันคำตอบจากแบบสอบถาม และใช้ประกอบการบรรยายสรุปค่าสถิติในบทที่ 4